

Lisa 6
Viru-Nigula Vallavolikogu
24.03.2016. määrusele nr 6
Seletuskiri Viru-Nigula valla 2016.a eelarve juurde

VIRU-NIGULA VALLA 2016. AASTA EELARVE SELETUSKIRI

Sisukord

1. SISSEJUHATUS	3
1.1. Üldine majandusprognoos	3
1.2. Üldpõhimõtted ja lähtealused	3
2. PÕHITEGEVUSE TULUD	4
2.1. Maksutulud	4
2.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist.....	5
2.2.1. Riigilõivutulu	5
2.2.2. Haridustulud.....	5
2.2.3. Kultuuritulud.....	5
2.2.3. Sporditulud.....	5
2.2.4. Sotsiaaltulud.....	5
2.2.5. Elamu- ja kommunaalasutuste majandustegevus.....	5
2.2.6. Tulud üldvalitsemisest	6
2.2.7. Üüri- ja renditulud.....	6
2.3. Toetused.....	6
2.4. Muud tulud.....	6
3. PÕHITEGEVUSE KULUD.....	7
3.1. Antavad toetused.....	8
3.2. Muud tegevuskulud.....	8
4. INVESTEERIMISTEGEVUS	9
5. FINANTSEERIMISTEGEVUS	10
6. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	10
7. KULUDE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI	10

1. SISSEJUHATUS

Viru-Nigula valla 2016. aasta eelarve koostamise õiguslikuks aluseks on kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS) ning kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadus (KOFS). Valla eelarve on koostatud kassapõhisest printsiibist lähtudes.

1.1. Üldine majandusprognos

Rahandusministeeriumi poolt koostatud majandusprognosi järgi kasvab Eesti sisemajanduse koguprodukt põhistsenaariumi kohaselt 2015. aastal 1,7% ja 2016. aastal 2,6%. Aastaks 2017 ootame kasvu kiirenemist 3,4%ni. Rahandusministeerium on 2015. ja 2016. aasta majanduskasvu prognoose allapoole korrigeerinud, mille põhjuseks on Eesti jaoks oluliste kaubanduspartnerite – Soome ja Venemaa – oodatust kehvemad majandusarengud. Ekspordi kasv taastub 2016. aastal ning kiireneb järkjärguliselt järgnevatel aastatel. Peamiseks majanduse kasvuedajaks jääb sisenõudlus, mis tugineb peamiselt eratarbimisel, kuid leiab järgmistel aastatel tuge investeringute taastumisest. 2016. aastal aeglustub palgatöötajate realsissetulekute kasv, kuna töötajate arv hakkab vähenema ning tarbijahindade tõus taastub. Eratarbimise reaalkasv aeglustub 2015. aastal oodatava 5% juurest 2,8%ni 2016. aastal.
Allikas:Rahandusministeerium

1.2. Üldpõhimõtted ja lähtealused

Viru-Nigula valla 2016.a eelarve koostamisel lähtus Vallavalitsus erinevatest seadustest ja regulatsioonidest, milledest olulisemad on:

- Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus;
- Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus;
- Viru-Nigula valla arengukava 2015-2025
- Viru-Nigula valla üldplaneering
- Viru-Nigula valla eelarvestrateegia aastateks 2016-2019

Eelarve üldeesmärgiks on tagada Viru-Nigula Valla Arengukavas aastateks 2011-2017 ja valla eelarvestrateegias aastateks 2016-2019 ettenähtud tegevuste rahastamise kaudu valla terviklik ja jätkusuutlik areng.

Eelarve koostamisel lähtus Vallavalitsus järgmistest põhimõtetest:

- tulude ja kulude planeerimisel ja kohustuste võtmisel järgida konservatiivsuse printsiipi;
- korraldada hallatavate asutuste tegevus erinevate teenuste osutamisel selliselt, et oleks tagatud eelarvevahendite sihipärane, optimaalne ja säästlik kasutamine;
- pöörata enam tähelepanu KOV põhiülesannete täitmisele erinevates valdkondlikes tegevustes, kaasates toetavate ja arendavate tegevuste puhul erinevaid kaasfinantseerimise võimalusi läbi projektide (Euroopa Liidu struktuurivahendid, Eesti Kultuurkapital, siseriiklikud toetusmeetmed erinevatest rakendusüksustest jne) ja muude osaluste;
- jätkata võetud laenukohustuste täitmist muutmata olemasolevaid tagasimakseperioode;

- tagada valla kodanike toimetulek läbi riikliku toimetulekutoetuse ja valla erinevate toetusmeetmete vähemalt 2015.a tasemel;
- tagada kõigile valla lastele võimalus lasteaiakohale ja huvitegevuses osalemiseks;

2. PÕHITEGEVUSE TULUD

Eelarve osa „Põhitegevuse tulud“ jaotatakse järgmisteks liikideks:

- maksutulud;
- tulud kaupade ja teenuste müügist;
- saadavad toetused;
- muud tegevustulud.

Tabel 1. Põhitegevuse tulude võrdlus 2015-2016.

Nimetus	Eelarve 2015	Eelarve 2016	Muutus
Maksutulud	845197	887782	42585
Füüsilise isiku tulumaks	748197	789782	41585
Maamaks	97000	98000	1000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	177973	175283	-2690
Saadavad toetused tegevuskuludeks	439891	454537	14646
Tasandusfond (lg 1)	28048	52400	24352
Tasandusfond (lg 2)	384603	385399	796
Muud saadud toetused tegevuskuludeks	27240	16738	-10502
Muud tegevustulud	3700	7600	3900
KOKKU	1466761	1525202	58441

2.1. Maksutulud

Maksutulud moodustavad 59 % põhitegevuse tuludest. Maksutulud kokku on 887 782 eurot, millest füüsilise isiku tulumaks on 789 782 eurot ja maamaks 98 000 eurot. Viru-Nigula vallas on üldine maamaksumäär 1,7% ja 2,2% maamaksustamishinnast. Maamaks laekub 100% valla eelarvesse.

Tulumaksu laekumise peamiseks mõjutajateks on keskmine sissetulek ning maksumaksjate arv.

Vastavalt maksuameti andmetele on nii keskmine maksumaksjate arv kui ka keskmine sissetulek Viru-Nigula vallas jätkuvalt tõusuteel.

2.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist

Sellel kirjel kajastuvad tulud riigilõivudelt, haridus- ja kultuuriasutuste tulud, üldvalitsemise tulud, üüritulud ning muud kaupade ja teenuste müügi tulud.

Tabel 2. Kaupade teenuste müük aastatel 2015-2016.

Nimetus	2015 eelarve	2015 tegelik	2016 eelarve
Riigilõivud	2 800	1 812	2 050
Haridus	51 700	50 054	50 000
Kultuur	2 200	1 483	1 500
Sport	1 600	2 103	2 000
Sotsiaal	3 400	3 273	3 400
Elamu-kommunaal	99 000	92 249	100 000
Üldvalitsemine	60	5	60
Muu majandus	1 500	1 500	1 500
Üüri ja -renditulud	9 000	5 899	7 000
Õiguste müük	273	273	273
Muu kaupade ja teenuste müük	6 440	11 289	7 500
Kokku	177 973	169 941	175 283

2.2.1. Riigilõivutulu

Vallaelarvesse laekuvad riigilõivud vallasekretäri tõestamistoimingutelt, ehitus- ja kasutuslubade ning riikliku ehitusregistri andmete kinnitatud väljavõtete väljastamise eest.

2.2.2. Haridustulud

Sia kuuluvad laekumised lasteaia kohatasudest ning teiste omavalitsuste poolt kaetavad kohatasud. Teised omavalitsused osalevad kooli ja lasteaia tegevuskulude katmises nende registris olevate laste eest, 2016 Jaanuari seisuga õppis Vasta Koolis 18 õpilast teistest omavalitsustest, lasteaias käis 6 teiste omavalitsuste last.

2.2.3. Kultuuritulud

Selle tululiigi all kajastuvad tulud rahvamaja sissetulekutest.

2.2.3. Sporditulud

Siin all kajastuvad spordihoone piletitulud

2.2.4. Sotsiaaltulud

Turvakorterite üür ja koduteenuste tulu.

2.2.5. Elamu- ja kommunaalasutuste majandustegevus

Siin all kajastuvad erakorterite ja –majade prügiteenus, keskküte, vesi ja kanalisatsiooni teenused.

2.2.6. Tulud üldvalitsemisest

Siin kajastuvad detailplaneeringute ning maatoimingute menetlemistulud ning printimis- ja paljundustulud. 2016. aastaks planeeritud tulu on 60 eurot.

2.2.7. Üüri- ja renditulud

Sellel real kajastuvad tulud valla omandis olevate hoonete ja pindade rendist. Planeeritud laekumine on 7000 eurot.

2.3. Toetused

Toetused põhitegevuse tuludes jagunevad sihtotstarbelisteks toetusteks (projektitoetused) ning tegevustoetusteks (sh toetusfond). Tegevustoetuste all kajastatakse hariduskulude toetused, sh õpetajate personalikulud, koolitoidutoetus, samuti toetused sotsiaalvaldkonnale. Projektipõhised toetused lülitatakse eelarvesse aasta jooksul lisaelarvetega vastavalt nende saamisele.

Tabel 3. Toetuste võrdlus aastatel 2015-2016.

Nimetus	2015 eelsarve	2016 eelarve	muutus
Tasandusfond (lg 1)	28048	52400	24352
Tasandusfond (lg 2)	384603	385399	796
Muud saadud toetused tegevuskuludeks	27240	16738	-10502
Kokku	439891	454537	14646

2.4. Muud tulud

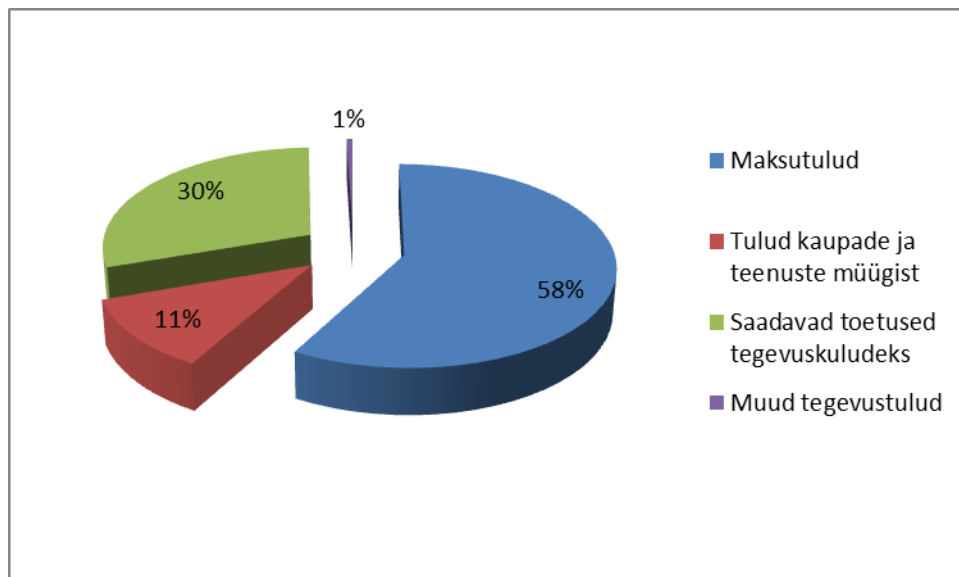
Muude tulude all kajastuvad vee erikasutustasu, maavarade kaevandamise tasu, samuti saastetasud ning muud mitmesugused eespool nimetamata tulud.

Tabel 4. Muude tulude võrdlus aastatel 2015-2016.

Nimetus	2015 eelarve	2016 eelarve	muutus
Kaevandamistasu	2000	6000	4000
Vee erikasutustasu	1200	1000	-200
Saastetasud		100	100
Muud tegevustulud	500	500	0
KOKKU	3700	7600	3900

Kokku on põhitegevuse tuludeks planeeritud 2016. aastal 1 525 202,03 eurot. Eelarvestrateegia nägi ette 2016. aasta põhitegevuse tulude suuruseks 1 505 215 eurot, lähtudes viimaste kuude täpsustatud andmetest on seda summat korrigeeritud.

Joonis 3 Põhitegevuse tulude struktuur 2016

3. PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kululiikideks on antavad toetused ning muud tegevuskulud. Kulud liigitatakse veel omakorda tegevusalade ja allüksuste kaupa.

Tabel 5. Põhitegevuse kulude võrdlus aastatel 2015-2016.

Nimetus	Eelarve 2015	Eelarve 2016	Muutus
Antavad toetused	118223	126743,31	8520,31
Sotsiaaltoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele	96783	96211,31	-571,69
Sihtotstarbelised tegevuskuludeks toetused	21440	30532	9092
Muud tegevuskulud	1281840	1348568	66728
Personalikulud	752448	820852	68404
Majandamiskulud	514592	512566	-2026
Muud kulud	14800	15150	350
Sh reservfond	500	2500	2000
Kokku	1400063	1475311,31	75248,31

3.1. Antavad toetused

Antavad toetused jagunevad: sotsiaaltoetused, sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks ning tegevustoetused.

Sotsiaaltoetusteks on 2016. aastal arvestatud kokku 96 211 eurot, sh peretoetused (sünnitoetus, I klassi mineva lapse toetus, vajaduspõhine peretoetus) toetused puuetega inimestele ja nende hooldajatele, õppetoetused (sh ka toidutoetused), muud toetused (matusetootused, jõulutoetused, eakate sünnipäevatoetused jm), toimetulekutoetus. Jooksvateks kuludeks mõeldud toetuste real on suurimateks väljaminekuks koolitoit, toetus lasteaia toidukuludeks, lisaks kajastuvad siin ka sihtotstarbelised summad MTÜ-dele ja spordiklubidele.

3.2. Muud tegevuskulud

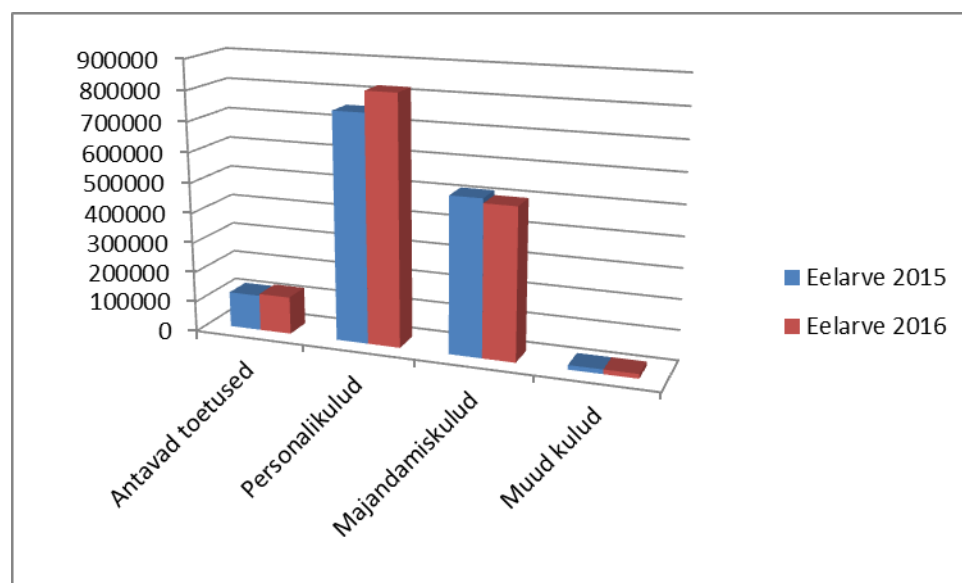
Muud tegevuskulud jagunevad personali-, majandamis- ja muudeks kuludeks.

Tabel 6. Muude tegevuskulude võrdlus aastatel 2015-2016.

Nimetus	2015 eelarve	2016 eelarve	muutus
Personalikulud	752448	820852	68404
Majandamiskulud	514592	512566	-2026
Muud kulud	14800	15150	350
Sh reservfond	500	2500	2000
Kokku	1281840	1348568	66728

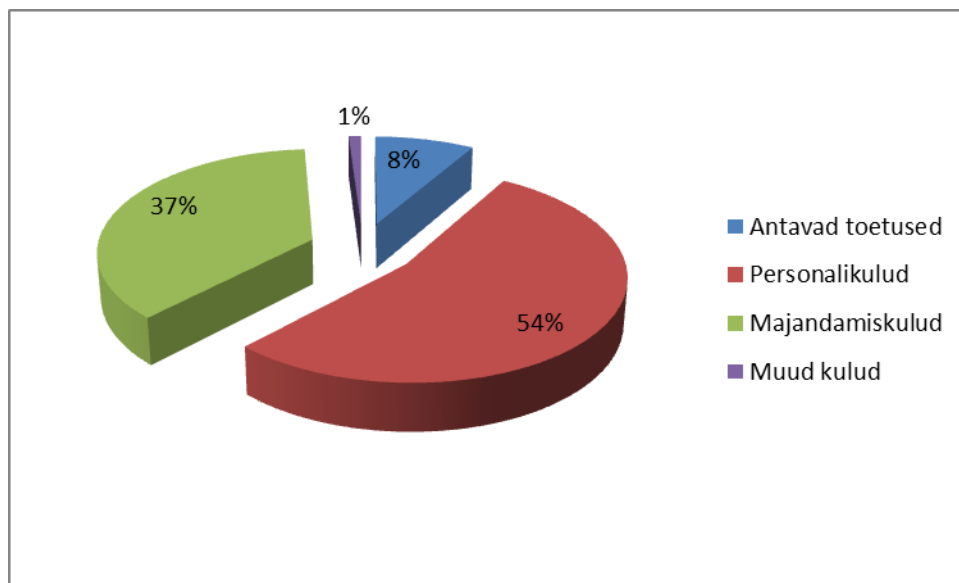
Personalikulud kasvavad keskmiselt 8,3%, majandamiskulud vähenevad kokkuvõttes 3%. Muude kulude all kajastub reservfond summas 2500 eurot. Põhitegevuse kulude kogumaht 2016.aastal on 1 475 311 eurot.

Joonis 2. Kulude struktuur majandusliku sisu järgi aastatel 2015-2016.

Joonis 3. Põhitegevuse kulude struktuur aastal 2016.

4. INVESTEERIMISTEGEVUS

Viru-Nigula valla 2016. aasta eelarvesse on planeeritud põhivara soetus, saadav ja antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks ning finantstulud ja -kulud. Investeermistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse põhivara müük ja saadav sihtfinantseerimine ning summast lahutatakse põhivara soetus, antav sihtfinantseerimine ning finantskulud.

Tabel 7. Investeermistegevuse võrdlus aastatel 2015 – 2016.

Nimetus	Eelarve 2015	Eelarve 2016
Põhivara müük (+)	3000	0
Põhivara soetus (-)	-202089	-91500
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	92903	33499
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-14919	0
Finantstulud (+)	10	10
Finantskulud (-)	-5900	-5000
Kokku	-126995	-62991

Valla arengukavast lähtudes on 2016.a investeeringute kava alljärgnev:

Põhivara soetuseks on planeeritud kokku 91 500 eurot, sh.

- Katlamaja elektrisüsteemide renoveerimine ja soojasõlmed kokku 25 000 eurot,
- teede renoveerimine 39 700 eurot,
- Spordisaali põrand 10 000 eurot,
- Murutraktori ost 3800 eurot,

- Vasta Kool 13 000 eurot.

Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine on planeeritud kokku 33 499 eurot, mis koosneb KIK'i poolt eraldatud rahast Pada veemajanduse projektiks 22 365 eurot, 1000 eurot tagasisaadav käibemaks ning Kultuuriministeeriumi toetus Vasta Kooli trepikäsi puude renoveerimiseks 10 134 eurot.

Finantstuludena on planeeritud kokku 10 eurot, intressitulu arveldusarvel olevalt rahalt.

Finantskuludena on planeeritud laenuintressid summas 5000eurot.

Investeeringustegevuse tulemik on -62 991 eurot.

5. FINANTSEERIMISTE GEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas kajastuvad 2016. aastal vaid valla poolt võetud laenude tagasimaksud.

KIK-lt võetud laenu jääk 2015. aasta lõpuks on 349 959 eurot ning Seb pank laenu jääk on aasta lõpu seisuga 88 543,69 eurot.

Tabel 8. Kohustuste tasumise võrdlus aastatel 2015-2016.

Nimetus	Eelarve 2014	Eelarve 2015
KIK	-10293	-20586
Swedbank	-10921	0
Seb pank	-20250	-19950
Kokku	-41464	-40536

6. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarveosas vastavalt plussi või miinusega.

Viru-Nigula vallal puuduvad nii fondide aktsiad kui osakud, samuti võlakirjad, seega on eelarves kajastatud vaid sularaha ja pangakontode muutuseid.

Aasta lõpu rahaliste vahendite jäägist suunatakse 62 991 eurot 2016. aasta eelarvesse investeringute tegemiseks.

7. KULUDE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI.

Viru-Nigula valla 2016. aasta põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud jagunevad alljärgnevate tegevusalade järgi:

- Üldvalitsemine (vallavolikogu, vallavalitsus, muu valitsussektor, reservfond)
- Avalik kord (muu avalik kord)
- Majandus (maanteetransport, transpordikorraldus,)
- Keskkonnakaitse (jäätmekäitlus, haljastus, muu keskkonnakaitse)
- Elamu- ja kommunaalmajandus (veevarustus, tänavavalgustus, elamu- ja kommunaalmajanduse haldamine, hulkuvate loomadega seotud tegevus)

- Tervishoid (perearsti toetamine)
- Vaba aeg, kultuur, religioon (teistele omavalitsustele makstav huvikoolide pearaha, vaba aja- ja spordiüritused, raamatukogu, rahvamaja, ajalehe toimetamine, seltsitegevuse toetamine)
- Haridus (lasteaed, õpilaste vedu, õpilasüritused, teistelt omavalitsustelt ostetav lasteaia- ja koolitusteenus)
- Sotsiaalne kaitse (puuetega ja eakate inimeste sotsiaalne kaitse, perede ja laste sotsiaalne kaitse, töötute sotsiaalne kaitse, sotsiaalse kaitse haldus)

Tabel 9. Kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2015-2016.

Nimetus	Eelarve 2015	Eelarve 2016	Muutus
Üldised valitsussektori teenused	179888	185829	5941
Riigikaitse	230	230	0
Avalik kord ja julgeolek	1500	1500	0
Majandus	148939	134730	-14209
Keskonnakaitse	50847	54310	3463
Elamu- ja kommunaalmajandus	73283	86845	13562
Tervishoid	4885	5273	388
Vabaaeg, kultuur ja religioon	153762	159170	5408
Haridus	664815	723610	58795
Sotsiaalne kaitse	121914	123814	1900
Kokku	1400063	1475311	75248

Joonis 4. Kulude struktuur tegevusalade järgi aastal 2016.

